

щодо трактування НА в контексті П(с)БО 8 «Нематеріальні активи». Необхідною умовою правильного відображення в обліку НА є внесення коректив до П(с)БО 8 щодо: детального описання рис, за якими актив слід вважати нематеріальним; ширшого описання потенційних майбутніх економічних вигод, що надходять від НА; деталізації за якими способами суб'єкт господарювання може контролювати майбутні економічні вигоди від використання НА; встановлення строків використання в бухгалтерському та податковому обліку для НА та відповідного відображення НА в балансі підприємства; описання методології, за якою слід відрізнити НА від основних засобів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Текст] / Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV.
2. П(с)БО 2 «Баланс» [Текст] / Наказ Міністерства фінансів №242 від 18. 10. 1999р.
3. П(с)БО 8 «Нематеріальні активи» [Текст] / Наказ Міністерства фінансів №87 від 31.03.1999р.
4. П(с)БО 19 «Об'єднання підприємств» [Текст] / Наказ Міністерства фінансів № 163 від 07.07.1999р.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» (переклад з англійської мови за редакцією С.Ф. Голова) [Текст] / С.Ф.Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. – 32с.
6. В.Прокopenко «Визнання та облік надходження нематеріальних активів»[Текст] / газета «Все про бухгалтерський облік» № 57 від 21.06.2010р. [с. 30-31].
7. А.О. Бузнiк «Порівняльна характеристика і основні розбіжності між МСБО та П(С)БО» [Текст] / А.О.Бузнiк науково-теоретичний журнал “Студентський науковий вісник ” Миколаївського державного аграрного університету. Випуск 2(1). Том 1 – 2010. [с. 21].

УДК.615(045)

О. М. Скібіцький

МІСЦЕ І ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

Розглянуто місце і визначені завдання сучасної психології в менеджменті людського потенціалу. Доведено, що для вітчизняної соціальної психології справжні проблеми лежать винятково в сфері культури й моральності людей, як основного ресурсу підприємств.

Ключові слова: соціальна психологія, людський фактор, закони психічної діяльності.

Рассмотрено место и определены задачи современной психологии в менеджменте человеческого потенциала. Доказано, что для отечественной социальной психологии истинные проблемы лежат исключительно в сфере культуры и нравственности людей, как основного ресурса предприятий.

Ключевые слова: социальная психология, человеческий фактор, законы психической деятельности,

The place and set the tasks of modern psychology in the management of human potential. Proved that for domestic social psychology real problems lie exclusively in the field of culture and morals, as a basic resource companies.

Keywords: social psychology, human factor, laws of psychical activity

Постановка проблеми. В останні роки спостерігається бурхливий розвиток психологічної науки, обумовлене різноманіттям теоретичних і практичних завдань, що постають перед нею. В Україні інтерес до психології особливо показовий – їй нарешті починають приділяти ту увагу, якої вона заслуговує, причому практично в усіх галузях сучасної освіти, бізнесу і менеджменту.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Психологія як наука має особливі якості, які відрізняють її від інших наукових дисциплін. Як систему перевірених знань психологію знають деякі, в основному тільки ті, хто нею спеціально займається, вирішуючи наукові й практичні завдання. Разом з тим, хоча як система життєвих явищ, психологія знайома кожній людині, наразі її соціальний і управлінський аспекти досліджені недостатньо. Ця область явищ, досліджуваних психологією, величезна. Вона охоплює процеси, стани й властивості людини, що мають різний ступінь складності – від елементарного розрізнення окремих ознак об'єкта, які впливають на органи почуттів, до боротьби мотивів особистості. Одні з цих явищ вже достатньо вивчені, а опис інших зводиться лише до простої фіксації спостережень. Багато хто вважає, що узагальнений і абстрактний опис досліджуваних явищ й їх зв'язків – це вже і є теорія. Однак слід справедливо відмітити, що одним цим теоретична робота не вичерпується, вона включає також зіставлення й інтеграцію знань, що накопичуються, їх систематизацію й багато чого іншого. Кінцева ж її ціль полягає в тому, щоб розкрити сутність досліджуваних явищ. У цьому зв'язку й виникає низка проблем методологічного характеру. Якщо теоретичне дослідження спирається на нечітку методологічну (філософську) позицію, то виникає небезпека підміни теоретичного знання емпіричним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зазначену проблему опрацьовували і досліджували в різні часи К. Юнг, З. Фрейд, Г. Еббінгауз, М. Хеннінг, А. Жарден, А. Адлер, Дж. Келлі, К. Хорні, А., Маслоу, Д. Мак-Клеланд, Г. Фехтнер тощо. Кожна теорія особистості пропонувала виділяти різні аспекти людської діяльності, що в цілому розширює загальне знання про поведінку людини, тенденції до психологічного розвитку.

Метою статті є довести, що наразі для вітчизняної соціальної психології аксіомою є те, що всі сучасні українські економічні, політичні й інші проблеми – це псевдо-проблеми. Справжні проблеми лежать винятково в сфері

духу й свідомості, тобто в сфері культури й моральності людей, як основного ресурсу підприємств.

Виклад основного матеріалу. Основним завданням психології є вивчення законів психічної діяльності в її розвитку. Протягом останніх десятиліть значно розширилися діапазон і напрямки психологічних досліджень, з'явилися нові наукові дисципліни. Змінився понятійний апарат психологічної науки, висувуються нові гіпотези й концепції, психологія безупинно збагачується новими емпіричними даними. Як відомо, протягом багатьох десятиліть психологія була переважно теоретичною (світоглядною) дисципліною. У цей час її роль у суспільному житті суттєво змінилася. Вона все більше стає областю особливої професійної практичної діяльності в системі освіти, у промисловості, державному та бізнесовому управлінні, медицині, культурі, спорті тощо. Включення психологічної науки до вирішення практичних завдань суттєво змінює й умови розвитку її теорії. Завдання, вирішення яких вимагає психологічної компетентності, виникають у тій або іншій формі в усіх сферах життя суспільства, визначаючись зростаючою роллю людського фактору. Під "людським фактором" розуміється широкий спектр соціально-психологічних, психологічних і психофізіологічних властивостей, якими наділені люди й які так чи інакше проявляються в їхній конкретній діяльності. В усіх ланках системи вищої й середньої спеціальної освіти виникають проблеми, адресовані психології. Дослідження практично всієї системи психічних явищ – від елементарних відчуттів до психічних властивостей особистості, – спрямовані на розкриття об'єктивних законів, яким вони підкоряються, має першорядне значення для створення наукової бази, вирішення суспільних завдань, вдосконалювання організації навчання й виховання. Найважливіша функція психології в загальній системі наукового знання полягає в тім, що вона, синтезуючи в певному сенсі досягнення низки інших галузей наукового знання є, інтегратором усіх (в усякому разі, більшості) наукових дисциплін, об'єктом дослідження є людина.

Таким чином, установлюючи закономірні залежності психічних явищ від об'єктивних умов життя й діяльності людини, психологія покликана розкрити й фізіологічні механізми відбиття цих впливів. Отже, психологія повинна зберігати самий щільний зв'язок з фізіологією й, зокрема, з фізіологією вищої нервової діяльності. Перетворенню психології в самостійну науку сприяв її союз із усім природознавством, початок якому було покладено в другій половині XIX ст. До цього ж періоду належить і впровадження в психологію експериментального методу (Г. Фехтнер). Вирішальне значення для психології має її зв'язок із суспільними науками. Дослідження процесів і явищ, досліджуваних історією, економікою, етнографією, соціологією, мистецтвознавством, юридичними, економічними й іншими суспільними науками, призводить до постановки проблем по суті психологічних. Нерідко

соціальні процеси й явища не можуть бути повно розкриті без залучення знань про механізми індивідуальної й групової поведінки людей, закономірності формування стереотипів поведінки, звичок, соціальних установок і орієнтації, без вивчення настроїв, почуттів, психологічного клімату, без дослідження психологічних властивостей і особливостей особистості, її здатностей, мотивів, характеру, міжособистісних відносин тощо.

Резюмуємо вищевикладене: у дослідженнях соціально-економічних процесів виникає необхідність врахування психологічних факторів. Психологічні фактори самі по собі не визначають соціальних та економічних процесів, і, навпаки, самі вони можуть бути зрозумілі тільки на основі аналізу цих процесів. Основні форми психічної діяльності людини виникають у системі суспільної історії, протікають в умовах сформованої історії предметної діяльності, спираються на ті засоби, які сформувалися в умовах праці, вживання знарядь і мови. Сказане вище робить ясным, яке величезне значення для психології має її зв'язок з іншими суспільними науками. Особливого місця в розгляді даного питання заслуговує зв'язок психології з педагогікою. Зрозуміло, цей зв'язок існував завжди. Тут особливо наочно проглядається практичне значення психології. В тому випадку, якщо педагогіка не спирається на знання про природу психологічних явищ, вона перетворюється в простий набір педагогічних порад і рецептів і перестає бути справжньою наукою, здатною виявити ефективну й діючу допомогу сучасному менеджеру будь-якого рівня й рангу. В розвитку всіх областей педагогіки виникають проблеми, що вимагають ретельного психологічного дослідження, адже будь-який менеджер виконує педагогічну функцію при управлінні людським потенціалом свого підприємства. Врахування закономірностей плину психічних процесів, динаміки формування знань, навичок і вмій, природи здатностей і мотивів, психічного розвитку людини в цілому має істотне значення для вирішення фундаментальних управлінських проблем, таких як визначення змісту освіти на різних щаблях навчання трудових ресурсів, розробка найбільш ефективних методів навчання й виховання, менеджменту персоналу тощо. Саме психологія покликана визначити, які можливості й резерви психічного розвитку людини існують на різних вікових щаблях і де їхні межі. При цьому необхідно чітко розуміти й пам'ятати, що в усіх своїх зв'язках з іншими науками психологія зберігає свій предмет, свої теоретичні принципи й свої методи дослідження цього предмету.

Головний об'єкт дослідження всієї системи психологічних дисциплін – людина, її психічні процеси, стани й властивості. Отже особливу особливу увагу треба приділити соціальній психології. Виникши на стику наук – психології й соціології, соціальна психологія дотепер зберігає свій особливий статус, який призводить до того, що кожна з «батьківських» дисциплін досить охоче включає її в себе як складову частину.

Висновки. Предметом вивчення психології є, насамперед, психіка людини, що включає в себе багато суб'єктивних явищ. За допомогою одних, таких, наприклад, як відчуття й сприйняття, увага й пам'ять, уява, мислення й мова, людина пізнає світ. Інші явища регулюють її спілкування з людьми, безпосередньо управляють діями й вчинками. Їх називають психічними властивостями й станами особистості (до них відносять потреби, мотиви, цілі, інтереси, волю, почуття й емоції, схильності й здатності, знання й свідомість). Крім того, психологія вивчає людське спілкування й поведінку, їх залежність від психічних явищ і у свою чергу залежність формування й розвитку психічних явищ від них. Особистість працівника як складової одиниці трудового колективу вивчається цілим рядом галузей психології, таких як загальна психологія, психологія праці, інженерна психологія тощо. Сам колектив (або група), в свою чергу, є предметом вивчення управлінської, соціальної, військової, педагогічної психології тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скібіцький О. М., Матвєєв В. В., Жаворонков В.О. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга третя: Соціально-психологічні аспекти. Навч. посібник для студ. економ. Вузів [Текст] / За ред. Л. І. Скібіцької. – К.: Кондор, 2011. – 738 с.
2. Кайлюк Є. М., Фесенко Г. Г. Психологія управління: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Менеджмент організацій» [Текст]. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 183 с.
3. Психологія менеджмента: Учебник [Текст] / Под ред. Г. С. Никифорова. — СПб.: Изд-во С.-Петербургского ун-та, 2000. - 342 с.
4. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навчальний посібник [Текст] / За ред. П. С. Перепелиці, В. В. Рибалки. — Хмельницький: ТУП, 2001. – 330 с.
5. Фромм Э. Психоанализ и этика [Текст] / Пер. с англ. — М.: Изд-во "Республика", 1993.

УДК 65.014(045)

В.В. Матвєєв, О.М. Крапко

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДУМОВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті розглянуті переваги формування та функціонування об'єднання підприємств в авіабудівництві, прийняття ними вивірених управлінських рішень щодо реструктуризації в умовах виходу галузі з сучасної економічної кризи.

Ключові слова: реструктуризація, об'єднання підприємств

В статье рассмотрены преимущества формирования и функционирования объединения предприятий в авиастроительстве, принятие ими выверенных управленческих решений относительно реструктуризации в условиях выхода отрасли из современного экономического кризиса.

Ключевые слова: реструктуризация, объединения предприятий